

Een veilig Klimaat

Stichting Kinderopvang Stampertjes

1

Een veilig klimaat voor iedereen

Als ouder weet je als geen ander wat de kinderopvang voor je kind(eren) kan betekenen. Vaak is Stichting Kinderopvang Stampertjes niet alleen de plek waar zij ondersteund worden in hun ontwikkeling tot zelfstandig individu. Ze komen voor de gezelligheid, de aandacht en het maken van plezier. Wij vinden het belangrijk dat kinderen veilig zijn binnen onze vestigingen. Dit betekent niet alleen dat we zorgen voor veilige (speel)toestellen, maar ook dat we ernaar streven dat kinderen zich bij ons prettig en veilig voelen.

Wij willen een veilige omgeving waarborgen door aandacht te hebben voor een open en positieve sfeer en door duidelijke afspraken over *omgangsvormen* te maken. Dit is belangrijk omdat ongewenste omgangsvormen daardoor minder kans krijgen, sneller bespreekbaar zijn en kunnen worden aangepakt als ze toch de kop opsteken.

Een van die ongewenste omgangsvormen, is seksueel misbruik. Wij willen kinderen hier zoveel mogelijk tegen beschermen. Daarom verlangen wij van medewerkers een geldige VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) te overleggen. Er wordt onder andere nagegaan of men ooit betrokken is geweest bij een (zedes)misdrijf. Ook hebben wij een *gedragscode* voor medewerkers die met kinderen werken. In deze gedragscode is vastgelegd waar grenzen liggen in het contact tussen medewerkers en kinderen. Maar wij willen onze ogen niet sluiten voor het feit dat seksueel misbruik overal voorkomt waar mensen samenkomen. Ondanks preventieve maatregelen kan het ook binnen onze vestigingen plaatsvinden. Daarom hebben wij twee vertrouwenspersonen aangesteld en hebben we een *meldprotocol* waarin staat beschreven hoe (vermoedens van) misbruik moeten worden gemeld.

1

In dit protocol lees je hier meer over. Ook kun je zien welke rol je als ouder kunt vervullen bij het signaleren en voorkomen van ongewenste omgangsvormen en seksueel misbruik.

Preventie van seksueel misbruik

Wij richten ons binnen onze organisatie op de preventie van seksueel misbruik. Een breder begrip is seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daaronder vallen ook gedragingen die leiden tot seksueel misbruik, of het scheppen van een klimaat waarin misbruik gedijt. We hebben een gedragscode ontwikkeld die elk seksueel grensoverschrijdend gedrag buiten de orde verklaart. In het tuchtrecht, de gedragscode en andere semi-juridische documenten gebruiken we deze term.

De definitie van seksueel grensoverschrijdend gedrag luidt:

‘Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-minderjarige, hulpverlener-cliënt, leerkracht-leerling, trainer-pupil, leiding-jeugdlid, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen van een soortgelijke aard als die strafbaar zijn gesteld in het Wetboek van Strafrecht.’

Zoals uit de definitie blijkt, gaan we uit van de gevoelens van het slachtoffer. Deze zijn bepalend en niet de gedachten of bedoelingen van de pleger. Dat wordt verwoord in de zinsnede *‘die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren’*. De grenzen van wat ‘gewenst’ en ‘ongewenst’ is, verschillen per persoon. De een lacht mee met een dubbelzinnig grapje; de ander voelt zich er behoorlijk ongemakkelijk onder. Of: wat voor het ene kind een bemoedigend klopje is, ervaart een ander als een vervelende en onnodige aanraking.

Een veel minder ‘grijs gebied’ wordt verwoord in het tweede deel van de definitie. Hier gaat het om misbruik maken van de ongelijke machtspositie tussen volwassene/pedagogisch medewerker en kind. Een belangrijk wetsartikel in het kader van misbruik van een kind door een verenigingsmedewerker is artikel 249 in de zedenparagraaf van het Wetboek van Strafrecht:

‘Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stief of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of een geldboete van de vierde categorie.’

Iedere vorm van seksuele toenadering van jeugdigen beneden de 16 jaar is verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). Daarnaast is ook het maken van afbeeldingen van seksuele gedragingen van iemand jonger dan 18 jaar verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Machtsverschillen

Bij seksueel misbruik is er eigenlijk altijd sprake van ongelijkheid in macht tussen slachtoffer en pleger. Bij ons op de vestigingen kan dat machtsverschil te maken hebben met:

- leeftijd (volwassene tegenover minderjarige);
- positie/afhankelijkheidsrelatie (trainer tegenover sporter, leerkracht tegenover leerling, teamleider tegenover pupil, pp-er tegenover peuter);
- aantal (groep tegenover eenling);
- fysieke ontwikkeling/handicap (fysiek en/of mentaal sterk tegenover fysiek en/of mentaal zwak);
- sekse (de meeste daders zijn mannen, slachtoffers zijn vrouwen en meisjes of jongere jongens).

Slachtoffers kunnen door dergelijke machtsverschillen geen of weinig weerstand bieden aan de pleger. Een pleger kan zijn invloed op verschillende manieren aanwenden. Vaak gaat dit heel subtiel: lieve woordjes, cadeautjes geven, de minderjarige van zich afhankelijk maken. Het slachtoffer kan dit in eerste instantie als plezierig ervaren en pas later beseffen hoe verschrikkelijk het was. Soms gebruiken plegers minder subtiele vormen van dwang, zoals dreiging met geweld, emotionele en psychologische druk of chantage om de minderjarige te dwingen tot geheimhouding.

Kwetsbaar

Kinderen en jongeren zijn relatief kwetsbaar als het gaat om seksueel misbruik. Zij herkennen seksueel gedrag niet snel als misbruik en hebben veel minder mogelijkheden tot verweer dan volwassenen. Zij kennen ook vaak hun eigen grenzen (nog) niet goed of weten die niet aan de ander duidelijk te maken.

Ambitieuus

Sommige kinderen zijn ambitieus. Bijvoorbeeld als het gaat om sport. Ze willen hun talenten ontwikkelen. Dit kan de afhankelijkheid van degene die hun begeleidt of coacht nog sterker maken. Het stellen van grenzen is dan nog lastiger, omdat er meer op het spel staat en dus meer te verliezen.

Omgangsvormen en omgangsregels stichting Kinderopvang Stampertjes

Van iedereen die onze vestigingen bezoekt; medewerkers, kinderen, hun ouders of andere bezoekers. Verwachten wij dat zij zich aan onderstaande omgangsregels houden. Niet alle zaken die andere kunnen kwetsen, kunnen we in regels verwoorden. Dan zouden het er veel te veel worden. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat zaken die niet genoemd worden maar wel grensoverschrijdend zijn, niet toelaatbaar zijn.

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, ik bedreig de ander niet, ik neem geen wapens mee.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Als iemand mij hindert of lastigvalt, dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.
14. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt op aan. Zo nodig meld ik dat laatste bij het bestuur.

Gedragscode

Wij nemen de preventie van seksueel misbruik zeer serieus. Daarom hebben we naast omgangsregels ook een gedragscode opgesteld voor diegenen binnen de vestigingen die met kinderen werken, zoals pedagogisch professionals, pedagogisch groepsondersteuners, stagiaires en het bestuur. De gedragscode is gemaakt om de risico's van ongewenst gedrag in de relatie tussen kind/jongere en pedagogisch professional te verkleinen. Hij fungeert ook als toetssteen voor het gedrag van pedagogisch professionals en kinderen in concrete situaties.

Veel grenzen in het contract tussen de pedagogisch professionals en de kinderen zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere

kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden.

Maar er is een heel duidelijke grens en die is seksuele handelingen en contacten tussen (jong) volwassen medewerkers en kinderen die bij ons komen absoluut ontoelaatbaar zijn!

Daarom hebben wij als organisatie voor al onze (vrijwillige) medewerkers een gedragscode opgesteld. Wij vragen iedereen die bij ons komt werken en die met kinderen te maken heeft, de gedragscode te ondertekenen. Hiermee verklaren zij de gedragscode te kennen en niet tegen de gedragscode in te zullen handelen.

De gedragscode ziet er als volgt uit:

1. De pedagogisch professional moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de kinderen zich veilig en gerespecteerd voelen.
2. De pedagogisch professional onthoudt zich ervan het kind te bejegenen op een wijze die het kind in zijn waardigheid aantast.
3. De pedagogisch professional dringt niet verder door in het privéleven van het kind dan functioneel noodzakelijk is. De pedagogisch Professional ontvangt het kind niet bij hem of haar thuis.
4. De pedagogisch professional onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van het kind. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen pedagogisch medewerker en kinderen tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
5. De pedagogisch professional mag het kind niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden
6. De pedagogisch professional zal tijdens uitjes zeer terughoudend en met respect omgaan met de kinderen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals bijvoorbeeld een kleedkamer of toilet.
7. De pedagogisch professional heeft de plicht het kind naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en zal actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij het kind is betrokken, wordt nageleefd.
8. Indien de pedagogisch professional gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij/zij verplicht de stappen van het MOA te volgen Meldplicht-overlegplicht-aangifteplicht

9. De pedagogisch professional krijgt of geeft geen materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de vertrouwenspersoon of het bestuur.

Wat kun je als ouder doen?

Als ouder kun je een actieve rol vervullen bij het voorkomen en vroegtijdig signaleren van seksueel misbruik. Dit kan door met je kind te praten over zaken als lichamelijk contact en het voelen en stellen van eigen grenzen op dat gebied. Daarnaast kun je door actief betrokken te zijn bij de (sport) activiteiten van je kind een bijdrage leveren aan een veilig klimaat en de juiste omgangsvormen.

Signalen

Gedragsveranderingen bij je kind, zoals een duidelijke afname van het enthousiasme en plezier in de activiteiten bij ons op de opvang, kunnen een signaal zijn dat er iets aan de hand is. Het kan hierbij gaan om een tijdelijk 'dipje' in de gemoedstoestand maar dit soort veranderingen kunnen ook duiden op vervelende ervaringen. Soms vertellen kinderen zelf actief dat er iets gebeurt dat ze niet prettig vinden. Andere kinderen geven weer signalen via lichamelijke klachten. Het is van belang dat je dergelijke signalen serieus neemt en in een gesprek met je kind onderzoekt wat er aan de hand is. Dat is natuurlijk ook onze verantwoordelijkheid, maar als ouder zie je zoiets waarschijnlijk het eerst.

Vragen, twijfels en klachten

Blijf niet zitten met vragen, twijfels of klachten. Als je bijvoorbeeld naar aanleiding van signalen in het gedrag van je kind vragen hebt waarop je geen antwoord weet, neem dan contact op met onze pedagogisch Professional of de vertrouwenspersoon. Je krijgt advies over wat de mogelijkheden zijn om tot een goede aanpak te komen.

Heb je vermoedens dat je kind seksueel wordt misbruikt?

Meld het zo spoedig mogelijk bij het bestuur van onze stichting, of neem contact op met de vertrouwenspersoon. Deze kijkt samen met jou wat er mogelijk aan de hand kan zijn en welke stappen er kunnen worden ondernomen (veiligstellen kind, gesprek, klacht indienen, informatief gesprek met de politie, etc.)

Contactgegevens

Eerste vertrouwenspersoon Stichting Kinderopvang Stampertjes:

Chantal van Bakel

Te bereiken via telefoonnummer: 06-48330207

Tweede vertrouwenspersoon is:

Lia Overman

Te bereiken via telefoonnummer: 06-42538762

Bestuur:

Wil Overman Bestuur@stichtingkinderopvangstampertjes.nl

Kim Bos Bestuur@stichtingkinderopvangstampertjes.nl